

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

26 mei 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de stand van zaken van de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de problematiek van de nachtwinkels

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de inhoud, de voorwaarden en de communicatie met de burger in het openbaar onderzoek over gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de lokalisatiemogelijkheden van land- en tuinbouwafzetcoöperatieven

Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

Donderdag 26 mei 2005

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.29 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de stand van zaken van de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Schauvliege tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de stand van zaken van de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil mijn vraag beginnen met een passage uit het regeerakkoord: 'We zorgen voor de effectieve uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen: de uitvoering van de bindende bepalingen en de ruimteboekhouding, met name onder meer een snelle, correcte afbakening van het stedelijk gebied, het woongebied en de 7.000 hectare extra bedrijventerreinen, evenals de gelijktijdige afbakening van 750.000 hectare agrarisch gebied – met de aanduiding van de ruimte voor de para-agrarische bedrijven –, extra 38.000 hectare natuurgebied en 10.000 hectare bosgebied. We evalueren het bestaande RSV en bereiden de tijdige herziening ervan voor.'

Ook tijdens de besprekingen van de beleidsnota in de commissie werd veel aandacht besteed aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ik

heb de besprekingen nog eens nagekeken, en het blijkt dat de meeste partijen – sp.a-spirit, CD&V en Groen! – uitdrukkelijk hebben gepleit om eerst het ruimtelijk structuurplan volledig uit te voeren, om op basis hiervan over te gaan tot een evaluatie, waarna eventueel een aantal bijstellingen kunnen worden uitgewerkt. Tal van collega's uit diverse partijen pleiten ervoor om zeker niet tot een grote herziening van het ruimtelijk structuurplan over te gaan, omdat de grote principes van het eerste structuurplan volledig overeind blijven.

Ook het middenveld is heel belangrijk. De MiNa-Raad, de SERV en de VVSG hebben recent gevraagd de uitvoering van het eerste ruimtelijk structuurplan af te wachten vooraleer wordt nagedacht over een tweede Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Mijnheer de minister, het lijkt me logisch dat de VVSG, zoals blijkt uit een nota die een drietal weken geleden werd goedgekeurd door de algemene vergadering van de VVSG, u uitdrukkelijk vraagt oog te hebben voor het feit dat de gemeenten nu allemaal bezig zijn met hun structuurplannen. Zij vragen dat er geen grote wijzigingen zouden gebeuren. We hebben aan de gemeenten uitstel verleend tot 2007 voor het uitwerken van de structuurplannen. Het lijkt me logisch dat we die processen afwachten vooraleer knopen worden doorgehakt over een tweede structuurplan.

Mijnheer de minister, u hebt reeds meerdere keren de nadruk gelegd op het feit dat diverse planingsprocessen in een stroomversnelling terechtkomen. Dat is mogelijk, maar ik vind – eerlijk gezegd – dat het allemaal traag gaat. We zijn ondertussen 8 jaar verder. Er moesten 13 stedelijke gebieden worden afgebakend. Ik stel vast dat nog maar twee afbakeningen definitief klaar zijn,

Schauvliege

met name Aalst en Turnhout. Er zijn twee afbakeningen, Gent en Kortrijk, voorlopig vastgesteld, maar dat is alles.

De agrarische en natuurlijke structuren zouden prioritair worden afgebakend, zoals ook in het regeerakkoord staat. Ik heb de indruk dat dat tot op vandaag absoluut niet ver gevorderd is, en dat er niet echt vooruitgang wordt geboekt.

Voor de economische knooppunten moet ik dezelfde analyse maken. Twee knooppunten, Gent-Zeehaven en de Waaslandhaven, werden voorlopig vastgesteld. Voor de andere is het wachten op vooruitgang. Mijnheer de minister, hetzelfde geldt voor de transportinfrastructuur. Ik stel vast dat het allemaal heel traag verloopt.

Het middenveld, het parlement en de regering pleiten ervoor om eerst het structuurplan uit te voeren, maar ik denk dat er nog een andere belangrijke pijler is, met name de academische wereld. In de archieven heb ik gevonden dat de vorige Vlaamse Regering een studie heeft besteld bij studie bureau WES, om na te gaan hoe een eventuele voorbereiding voor een tweede Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen moet worden opgevat. Dertig deskundigen uit alle domeinen hebben over dat probleem nagedacht. Zij zijn tot de conclusie gekomen dat het heel belangrijk is dat eerst wordt uitgevoerd, en dat we dan pas nadenken over hoe met een tweede ruimtelijk structuurplan eventuele aanpassingen aan het eerste structuurplan kunnen gebeuren. Er wordt uitdrukkelijk gevraagd dat de bestaande middelen ook effectief worden gebruikt, en dat de instrumenten zoals de RUP's, de verordeningen en de grondbeleidsinstrumenten echt worden uitgewerkt.

Het gaat over 30 deskundigen, dus ik denk dat deze lijvige studie van 70 bladzijden, met in juli 2004 geformuleerde conclusies, belangrijk is. Mijnheer de minister, ik ben ervan overtuigd dat u deze conclusies zult willen volgen.

Mijnheer de minister, ik kan niet anders dan besluiten dat er een grote consensus is om het eerste Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen op zijn beloop te laten en de plannings- en uitvoeringsprocessen te laten doorlopen.

Ik denk dat er nog een aantal belangrijke beslissingen moeten worden genomen. Er is de vraag van de Raad van State om een gelijkvormige aanpak van de voorschriften van de RUP's op Vlaams niveau uit te werken. Misschien moeten we hier eerst werk van maken, voor we kunnen nadenken over een tweede RSV. We moeten eerst uitvoeren en evalueren, en dan pas – maar zeker niet de grote principes van het eerste structuurplan – bijsturen.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken van de uitvoering van het eerste ruimtelijk structuurplan? Hebt u er voldoende zicht op? Zal de uitvoering voltooid zijn tegen 2007?

Wat gebeurt er als er in 2007 geen tweede structuurplan is? Ik denk dat dan het eerste structuurplan gewoon voortloopt. Zolang er geen tweede structuurplan is, blijven de principes van het eerste gelden.

Hoe ziet u toe op een evenwichtige uitvoering? Want ook de gelijktijdige afbakening is belangrijk. Beschikt u over voldoende cijfergegevens om de stand van zaken na te gaan? Hebt u voldoende instrumenten om een grondige evaluatie te doen? Kunt u zeggen hoever het hiermee staat? Zijn alle cijfergegevens beschikbaar, en bent u in staat er conclusies uit te trekken?

Volgens het regeerakkoord zou prioritair werk worden gemaakt van de gelijktijdige afbakening van de agrarische, de natuur- en de bosgebieden. Ook daarover had ik graag de stand van zaken gekend. Hoe past dat binnen een eventuele herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Mijnheer de voorzitter, de sp.a-spirit-fractie sluit zich aan bij de vragen van mevrouw Schauvliege. Er is nog altijd een Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ik weet dat men bezig is met het klaarstomen van de opvolger, maar het is belangrijk dat een aantal opties van het huidige ruimtelijk structuurplan worden geïmplementeerd.

Vooraf de ruimtebalans is zeer belangrijk. Het gaat niet enkel over de 750.000 hectare agrarisch

Van Nieuwkerke

gebied, maar ook over 38.000 hectare natuurgebied en 10.000 hectare bosgebied. Het is belangrijk dat het parlement en de regering erop toezien dat de genomen opties zo veel mogelijk worden uitgevoerd.

Als we in 2007 een nieuw Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen maken, moeten we zeker de knel- en minpunten en de evaluatie van het huidige structuurplan meenemen. Voor de schaarse ruimte in Vlaanderen is het noodzakelijk dat eerder genomen opties worden uitgevoerd.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, ik had een gelijkaardige, maar toch verschillende vraag om uitleg ingediend. De commissievoorzitter heeft voorgesteld dat ik me zou aansluiten bij de vraag om uitleg van mevrouw Schauvliege.

Ik woon in de verre Westhoek. Daar is momenteel het afbakeningsproces aan de gang. De regio Kust-Polders-Westhoek fungeert als pilootproject voor de afbakening van landbouw, natuur en bos. Dat kadert dus ook in het ruimtelijk structuurplan.

Op 7 december 2001 werd door de toenmalige Vlaamse Regering beslist de afbakening in twee fasen te laten verlopen. In de eerste fase werd 86.500 hectare grote eenheden natuur afgebakend. Vervolgens werd door de Vlaamse Regering op 17 oktober 2003 beslist om de voorafname stop te zetten, en een gelijktijdige afbakening te doen, in overleg met de provincies, de gemeenten en de belangengroepen. Het gaat dus om een geïntegreerde en gebiedsgerichte ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos. Eerst gebeurt de globale ruimtelijke visievorming, en dan de afbakening.

Over de afbakening van heel wat deelgebieden bestaat tot op vandaag geen enkele discussie, en is er zelfs consensus. Dit zou trouwens de rechtszekerheid van heel wat eigenaars en gebruikers bevorderen indien die zaken prioritair zouden worden afgebakend. In het RSV werd 750.000 hectare beloofd aan de landbouw, om een voorbeeld te noemen. Over zeker twee derde hiervan bestaat er op het terrein geen enkele discussie. De snelle afbakening van die 500.000, 550.000

of 600.000 hectare zou dus geen enkel probleem mogen vormen, mijnheer de minister.

Wat is de stand van zaken in de afbakening? Zult u in het afbakeningsproces rekening houden met de adviezen die worden uitgebracht door de diverse gemeentebesturen? Kunt u zich akkoord verklaren om gebieden waarover geen discussie bestaat, onmiddellijk af te bakenen? Wanneer verwacht u te kunnen overgaan tot een definitieve afbakening?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de minister, er wordt niet alleen over 750.000 hectare agrarisch gebied, 38.000 hectare natuurgebied en 10.000 hectare bosgebied gesproken, maar in het regeerakkoord staat natuurlijk ook 7000 hectare industrieterrein. Mijnheer de minister, ik weet heel goed dat de taart moet gebakken worden vooraleer we onze welvaart kunnen uitdelen. Het is absoluut nodig om die 7000 hectare industrieterreinen te vinden. We hebben vanmorgen in de commissie voor Economie daar ook een discussie over gehad omdat in de begrotingscontrole het budget voor de aanleg en creatie van industrieterreinen wordt teruggeschroefd. Dat is geen beleidskeuze, maar een noodzakelijkheid omwille van de procedurele vertraging in de aanleg van industrieterreinen. Ik weet dat het ook een bekommernis is van u, mijnheer de minister.

Binnenkort maken we een VLAO, een Vlaams Ondernemingsloket, voor mensen die willen starten met een nieuwe onderneming. Het zou leuk zijn dat ontwikkelaars, gemeentebesturen of GOM's die een industrieterrein willen aanleggen, ook één loket zouden hebben om zicht te hebben op de procedures en een samenspraak te kunnen organiseren voor een snellere aanleg ervan. Het is al een calvarietocht om gepaste gronden te vinden. Een keer die zijn gevonden, volgt een tweede calvarietocht om de nodige vergunningen te krijgen waarbij sommige administraties van de Vlaamse overheid elkaar stokken in de wielen durven steken. Dit is niet altijd zo, maar spijtig genoeg gebeurt dit al eens.

Ik heb mijn vraag ook aan minister Moerman gesteld en ze zei dat ze er heel recent een discussie met de minister van Ruimtelijke Ordening

Van den Heuvel

over heeft gehad. Ze zei me dat ik u daarover eens moest aanspreken. Nu ben ik toevallig, drie uur later, in deze commissie en pak dus maar de koe bij de horens. Mijnheer de minister, is het mogelijk om tot een meer gecoördineerd beleid te komen voor een versnelling van de realisatie van de terreinen waar er een maatschappelijk draagvlak is bij de lokale besturen en de buurtbewoners en er geen slag wordt geleverd tussen verschillende Vlaamse administraties bij het effectief realiseren van een industrieterrein?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb er vorige maanden al allusie op gemaakt: ik zou zeer graag hebben dat als men een plan maakt en al die hectaren vastlegt, het geen strak jacket wordt. De ene vraagt grond voor de landbouw, de ander vraagt iets anders. Als die gronden vastgelegd zijn, is dat voor een zeer lange periode. Indien er op een bepaald moment nood is aan grond voor bouwen, industrie of landbouw, dan moet het mogelijk zijn dit voorwaardelijk te wijzigen. Ik vraag dus dat het niet te strak zou zijn.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, ik zal eerst de context schetsen. Sinds de definitieve vaststelling van het RSV in 1997 – nogal wat leden zullen zich het historisch moment in de plenaire zitting herinneren wanneer we dit plan hebben goedgekeurd – is er door mijn administratie continu gewerkt aan de effectieve uitvoering van het RSV. Een team van meer dan 40 mensen is hier dagelijks mee bezig. Dit beleidskader bevat de langetermijnvisie voor een samenhangend en actiegericht ruimtelijk beleid in Vlaanderen. Het was een enorme mijlpaal na de wet op de stedenbouw van 1962 en het tot stand komen van de gewestplannen in de tweede helft van de jaren zeventig.

In het regeerakkoord 2004-2009 werd de uitvoeringstaak van het RSV uitdrukkelijk bevestigd, namelijk uitvoeren wat afgesproken was en dan kijken hoe het verder moet. Deze uitvoering is gericht op het realiseren van de gewenste ruim-

telijke structuur en houdt veel meer in dan het afwerken van een lijst planningsopdrachten met als planningshorizon 2007. De langetermijnvisie die erin vervat zit, wordt gerealiseerd door het inzetten en toepassen van dit basisdocument op verschillende parallelle sporen. Ik geef een aantal voorbeelden. Het RSV biedt een duurzaam afwegingskader voor de ruimteaanpak van de diverse maatschappelijke activiteiten én het is de motor achter de uitvoering van een hele reeks planningsprocessen, die rechtstreeks uit de bindende bepalingen van het RSV voortvloeien in functie van de gewenste ruimtelijke structuur. Uit de vraagstelling blijkt heel mooi dat er aandacht moet zijn voor landbouw, voor bos en groen, voor bedrijventerreinen. Het enige wat ontbrak, was aandacht voor woningen en toerisme. Er zijn dus heel wat ruimteclaimers die we proberen te bevredigen in een breed en vooral duurzaam afwegingskader.

Ik heb de administratie een lijst gevraagd met betrekking tot de gewestelijke RUP's die in voorbereiding zijn om u een idee te geven waar men mee bezig is. Mevrouw Schauvliege, het gaat over een immense opdracht.

In tegenstelling met vroeger – ik verwijs naar het mislukken van het verhaal van de groene hoofdstructuur Vlaanderen, waarvan sommige getuigen hier aanwezig zijn – gaan we zeer behoedzaam te werk, met enorm veel overleg en communicatie. Men kan soms de vraag stellen of het niet te veel is, maar wat mij betreft beter te veel dan te weinig omdat dat nadien tot een gebrek aan maatschappelijk draagvlak leidt waardoor planningsprocessen falen. Dit maken we vandaag mee bij sommige stedelijke afbakeningsprocessen. In Leuven bijvoorbeeld stokt de boel omdat een van de belangrijkste partijen weigert aan tafel te zitten. Op een bepaald moment zullen we zelf manumilitari moeten optreden.

Er zijn nu dus heel wat uitvoeringsplannen in voorbereiding, in procedure of reeds goedgekeurd. U zult op basis van de lijst die ik ronddeel, kunnen opmaken dat er ingezet wordt op elk van de structuurbepalende componenten. Er wordt werk gemaakt van de afbakeningsprocessen van groot- en regionaalstedelijke gebieden. U hebt terecht verwezen naar een aantal processen die afgerond zijn, processen die in openbaar onderzoek zijn, zoals de stedelijke afbakening van

Van Mechelen

Gent, en processen die eerstdaags op de regering komen zoals bijvoorbeeld Mechelen.

Ik heb reeds bij de bespreking van de beleidsnota gesteld dat het om een dominospel gaat waarvan de blokjes stilaan beginnen te vallen. Op een bepaald moment komt daarin een versnelling. Het is de kunst om ervoor te zorgen dat er geen enkel steentje ontbreekt.

We zijn daarnaast ook bezig met strategische stedelijke projecten, met de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur en met reserwaties voor lijninfrastructuur en leidingen. Dit alles klinkt misschien banaal, maar bijvoorbeeld tijdens de laatste vergadering van de Vlaamse Regering waren er drie gewestelijke RUP's voor leidingstraten en die zijn economisch enorm belangrijk. We zijn bezig met ruimte voor regionale bedrijventerreinen, met gewestelijke RUP's voor historisch gegroeide bedrijven, met het invullen van de behoefte aan recreatie zoals de Nieuwe Golf in Koksijde, met openbare voorzieningen, met windturbines, enzovoort. Aan planningsopdrachten is er dus geen gebrek.

Voor de bedrijventerreinen bedroeg de taakstelling 7000 hectare. In het licht van de subsidiariteit komt dat neer op 4200 hectare voor het Vlaamse Gewest. Minister Moerman kan u de volledige opsomming geven van de projecten waarmee we bezig zijn. We zullen erin slagen om de 4200 hectare tegen 2007 te realiseren, op voorwaarde dat we daarin gesteund worden door de lokale overheden.

Het ENA-verhaal (Economisch Netwerk Albertkanaal) is een mooi voorbeeld van hoe we het dubbel van het aantal geselecteerde hectaren hadden voorgesteld, maar dat aantal uiteindelijk, omwille van lokale protesten, bijna gehalveerd werd. We zijn daar nu bezig met ongeveer 700 hectare aan bedrijventerreinen.

In bijna alle provincies zijn we bezig met bedrijventerreinen, maar ik benadruk dat de kracht van de uitvoering van het RSV ligt in de gelijktijdige aanpak. Heel wat bedrijventerreinen worden daarom opgenomen in de afbakeningsprocessen van de stedelijke gebieden. Uiteindelijk zullen we via GRUP's uitvoering geven aan de allocatie van bedrijventerreinen.

Het RSV fungeert ook als toetsingskader voor een hele reeks planningsprocessen op gewestelijk niveau, geïnitieerd door problematieken die een dringende oplossing behoeven, zoals de introductie van het planologische attest waardoor de bedrijven eindelijk de mogelijkheid krijgen om zelf het initiatief in handen te nemen en niet langer te worden geconfronteerd met de lethargie van gemeentebesturen. Bij het afleveren van een gunstig planologisch attest wordt vanzelfsprekend een uitvoeringsproject opgestart.

Het RSV heeft ook als toetsingskader gefungeerd bij de begeleiding en de goedkeuring van de vijf provinciale ruimtelijke structuurplannen. Die oefening mag vooral niet worden onderschat. Onze vijf provincies beschikken nu over een provinciaal ruimtelijk structuurplan. Ondertussen zijn er al meer dan vijftig definitief goedgekeurde gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen. Ook op dit vlak is echt een versnelling merkbaar, want heel wat gemeentebesturen bevinden zich in de laatste rechte lijn. Deze ochtend had ik nog een gesprek met de directeur-generaal over wat ik in deze commissie heb beloofd bij de verlenging van de termijn voor de gemeentebesturen. De enquête is ondertussen gebeurd en wordt verwerkt. Als de resultaten bekend zijn, zal ik ze meedelen aan de commissie zodat we weten hoe we de achterblijvers kunnen oppikken en welke initiatieven we daartoe kunnen nemen. Vijf provinciale en vijftig gemeentelijke structuurplannen wijzen erop dat de zaak niet altijd negatief bekeken hoeft te worden.

Het RSV wordt ook dagelijks gebruikt bij de advisering en het goedkeuringstoezicht op gemeentelijke BPA's, gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen en vooral op provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen. De provincies zijn eindelijk ook in overdrive gegaan om via PRUP's bedrijventerreinen af te bakenen. In de provincie Antwerpen is ongeveer 250 hectare in PRUP's vervat. Ook West-Vlaanderen is zeer goed bezig en ook daar is een tempoversnelling merkbaar.

Het RSV is vanzelfsprekend ook richtinggevend voor een geïntegreerde aanpak bij de advisering door het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening van sectorale beleidsplannen, zoals bijvoorbeeld het Mobiliteitsplan Vlaanderen, de streekplannen en het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie.

De doorwerking van het RSV is dus veel ruimer dan het louter opmaken van gewestelijke ruimtelij-

Van Mechelen

ke uitvoeringsplannen. Het zou het RSV onrecht doen als we de evaluatie ervan zouden beperken tot de evaluatie van de RUP's. De samenhangende langetermijnvisie die in het RSV vervat zit, moet doorwerken via verschillende sporen.

Een sterke inzet op de uitvoering van het RSV mag echter niet beletten dat er nu reeds nagedacht wordt over een aangepast beleidsplan voor de periode na 2007. Het zou verkeerd zijn om enkel voort te werken aan het RSV tot het klaar is om daarna over een tweede RSV te denken. We moeten al onze krachten inzetten om het bestaande RSV uit te werken, maar het is echt noodzakelijk om simultaan ook na te denken over wat, hoe, wanneer, waar en door wie er een bijsturing moet gebeuren. Dit debat is trouwens volop bezig.

Binnen de logica van de structuurplanning als dynamisch en continu proces, moet de langetermijnvisie immers constant verfijnd en verder uitgewerkt worden, om een antwoord te kunnen bieden op tal van nieuwe ruimtebehoeften, in relatie tot de maatschappelijke dynamiek. Zo is minister Bourgeois gestart met een onderzoek naar de noodzaak aan meer recreatieve voorzieningen. U weet dat in de ruimtebalans de beschikbare hectaren bijna uitgeput zijn. Daarom willen we de bijkomende noden wetenschappelijk onderbouwen. Zo werden er reeds onderzoeken gedaan op vlak van de logistiek, de kantorenmarkt en de groot-schalige kleinhandel. Een ander voorbeeld is de A19, die met onze nieuwe minister-president meer dan ooit in beeld is. Ook het doortrekken van de Liefkenshoektunnel naar de E17 blijft een permanente vraag van een deel van de economische wereld, maar er is ook weerstand. Als we beslissen om iets te doen, moet het worden opgenomen in het RSV, want wat niet wordt opgenomen, kan niet worden uitgevoerd.

Het denkspoor om tegelijkertijd te werken aan de verdere uitvoering van het RSV en aan de voorbereiding van een evaluatie en herziening wordt tevens bevestigd in het regeerakkoord.

Het lijkt het me aangewezen om een kort overzicht te geven van de stappen die reeds gezet werden door de vorige Vlaamse Regering. In het Zomerakkoord van 21 juni 2002 werd beslist om de evaluatie en de herziening van het RSV gefaseerd aan te pakken op basis van drie sporen.

Het eerste spoor was een partiële herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, die we doorgevoerd hebben in 2003 en waarbij een aantal dringende knelpunten werden opgelost met betrekking tot de taakstelling voor wonen en bedrijvigheid. Die eerste herziening is bijna naadloos verlopen, maar had natuurlijk een enorme impact. Er werd immers beslist dat de zonevreemde bedrijven in de ruimtebalans niet afgetrokken werden van de 7.000 hectare nieuwe bedrijventerreinen. Dat was geen sinecure.

In het licht van het tweede spoor werd beslist om een algemene evaluatie op te maken van het RSV. Het doel was om oplossingen te bieden voor gedetecteerde knelpunten, zij het binnen het kader van de bestaande basisdoelstellingen, ruimtelijke principes en de visie van het RSV. De resultaten van deze analyse werden in de eerste helft van 2003 voorgelegd aan alle collega-ministers. Deze oefening gaf geen aanleiding tot de opmaak van een bijgesteld document, aangezien de meeste knelpunten opgevangen konden worden binnen de flexibiliteit die geboden wordt door het RSV. De missing links vormden een uitzondering, maar een dergelijk debat moet worden gevoerd in het licht van een tweede RSV met een veel bredere visie.

Mevrouw Schauvliege, zoals u ongetwijfeld weet, bekijken we Vlaanderen als een onderdeel van Noord-West-Europa, terwijl het eerste RSV zeer strak gericht was op Vlaanderen zelf. Nu bekijken we Vlaanderen als een component van een ruimtelijke omgeving. Het debat werd gestimuleerd door een Europese ministerraad over ruimtelijke planning in Rotterdam. Daar werd de Europese interactie op ruimtelijk vlak benadrukt. We bekijken Vlaanderen dus niet als een puntje op de wereldkaart.

Het derde spoor voorzag in een volledige evaluatie en de opmaak van een nieuw beleidsdocument. Het regeerakkoord bouwt hierop voort door te stellen dat een evaluatie en een tijdige herziening van het RSV zal worden voorbereid. De werknaam van dit ruimtelijk structuurplan is RSV 2020, en sluit aan bij de Europese afspraak om 2020 als planhorizon te gebruiken in de verschillende lidstaten.

Op dit ogenblik bereiden we een nota voor, die binnenkort opnieuw wordt voorgelegd aan de administratie om een laatste inspraakronde te organiseren. Binnen twee of drie weken wordt de

Van Mechelen

nota voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Als tussenstap naar dit herziene document, zullen alle reeds bestaande bouwstenen van de evaluatie bijeengebracht worden en waar nodig aangevuld met specifieke bijkomende onderzoeken.

Ter aanvulling van interne evaluatieoefeningen heb ik vorig jaar een externe studie laten opmaken om zicht te krijgen op alle relevante wetenschappelijke inzichten in verband met toekomstige ontwikkelingen, trends en uitdagingen voor het ruimtelijk beleid. Voor alle betrokken beleidsvelden werd aan deskundige wetenschappers gevraagd om deel te nemen.

In het eindrapport worden een aantal relevante ruimtelijke ontwikkelingen gesignaleerd. Er is een steeds verdere uitwaaiing van stedelijke fragmenten, waardoor de grens tussen stedelijk gebied en landelijk gebied dreigt te vervagen. De enorme impact van poorten – lucht- en zeehavens – reikt steeds verder, en er ontstaan nieuwe havengebonden ontwikkelingen – denk maar aan de logistieke ontwikkelingen – op interessante achterlandlocaties. Bedrijven vragen goed bereikbare plaatsen, op korte afstand van de stedelijke activiteit. Dus ook daar is herevaluatie nodig.

De dynamiek in landelijke gebieden in Vlaanderen is zeer verscheiden, waardoor de nood aan een vernieuwde betekenis voor het landelijk gebied en een aangepast plattelandsbeleid in een sterk verstedelijkte context vergroot. Ook deze gebieden kennen een belangrijke economische dynamiek. Ik verwijs naar een interessant debat dat we in de commissie hebben gevoerd over de ontwikkelingen in Zeeland. We stellen vast dat de gesloten visie op het landelijk gebied compleet verkeerd is. Ook Nederland, dat qua planning vooroploopt, neemt een bocht en gaat opnieuw naar een meer gediversifieerde invulling van de landelijke gebieden.

Een andere opmerking in dit eindrapport was dat water sterker sturend wordt voor ruimtelijke ontwikkelingen. Wie de voorbije jaren de ontwikkelingen op het terrein heeft gevolgd, zal zich meer dan ooit bewust zijn van deze problematiek. Tot slot is en blijft automobilitéit zeer sturend. Ook daar is er werk voor het verder ontwikkelen van een visie op openbaar vervoer, die wordt geïntegreerd in een aantal gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

De conclusie van de studie is dat het RSV een bruikbaar kader blijft voor het ruimtelijk beleid op korte, maar ook op lange termijn. Uit de bevraging van de wetenschappers blijkt duidelijk dat de basisdoelstellingen en de ruimtelijke principes, evenals de visie van het RSV, uitdrukkelijk niet in vraag worden gesteld. We beschikken over een oerdegelijk document. Laten we dat operationeel maken en uitvoeren. Dat wordt ook bevestigd door de resultaten van de interne evaluatieoefeningen die gemaakt werden door mijn administratie.

In de externe studie worden een reeks aanbevelingen gedaan om de implementatie ervan te optimaliseren. Zo moet er een beleidsmatig antwoord komen op de gesignaleerde ruimtelijke ontwikkelingen. De begrippen stedelijkheid en landelijkheid moeten vertaald worden naar de specifieke Vlaamse context, en moeten een heldere invulling krijgen. De ruimtelijke afweging van de sectorale ruimtebehoeften moet een meer gecoördineerde en geïntegreerde plaats krijgen in het planningsproces.

De in de studie gesignaleerde ruimtelijke ontwikkelingen en de bijhorende onderzoeks- en beleidsvragen zullen vanzelfsprekend meegenomen worden in het kader van het project RSV 2020. Het is de bedoeling lessen te trekken uit de uitvoering van het huidige RSV, te kijken waar de uitvoering nog niet is voltooid, en vooral te leren deze processen sneller te doorlopen – wat vandaag stilaan begint te lukken.

Het voortdurend bijsturen van de uitvoering is inherent verbonden aan de logica van structuurplanning als dynamisch en continu proces, en past perfect in het verder inzetten op de uitvoering van het RSV. Er is reeds een lang traject afgelegd in de evaluatie van het huidige RSV. Ik denk dat dit een belangrijke tussenstap is in de voorbereiding van het RSV 2020, zonder dat we de dynamiek en het versneld uitvoeren van het RSV in gevaar brengen.

De vorige Vlaamse Regering heeft op 17 oktober 2003 beslist om de tweede fase van het afbakingsproces voor de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur versneld op te starten volgens een nieuwe methodiek. We zijn volop bezig met de implementatie. Op dit ogenblik werken we met een systeem met 15 buitengebiedregio's.

Van Mechelen

Op 17 december 2004 heeft de nieuwe Vlaamse Regering het verloop van het proces geëvalueerd en een timing vastgelegd. Het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur voor de pilootregio Kust-Polders-Westhoek en een voorstel van uitvoeringsprogramma werd op 12 mei 2005 in Brugge voorgesteld aan de betrokken gemeenten, provincie en belangengroepen.

Gemeenten, provincies en belangengroepen krijgen tot 15 juni 2005 de tijd om een schriftelijk advies uit te brengen. Ik heb aan de strategische stuurgroep voor het afbakeningsproces gevraagd alle opmerkingen te bundelen en mij begin juli 2005, samen met het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en het uitvoeringsprogramma, een advies over te maken. Op basis van dit voorstel en de adviezen zal mijn administratie de opdracht krijgen de noodzakelijke uitvoeringsacties voor te bereiden. Voor de andere pilootregio Haspengouw-Voeren geldt hetzelfde.

De tweede reeks buitengebiedregio's zijn Hage-land, Neteland en Veldgebied Brugge-Meetjes-land. Deze processen werden opgestart in het begin van dit jaar. In de eerste fase van het proces, de verkenningsfase, werd aan gemeenten, provincies en belangengroepen gevraagd input te leveren voor het proces. Deze informatie wordt gebundeld in een verkenningsnota. Deze verkenningsfase wordt afgerond met een presentatie van de verkenningsnota in de eerste helft van juni 2005. Alle partners in het proces krijgen hierna de mogelijkheid om te reageren op deze nota. Op basis van deze reacties wordt nagegaan over welke gebieden verdere verduidelijking vereist is, of waarvoor bi- of multilateraal overleg moet worden opgestart.

Mijnheer de voorzitter, ik heb in mijn schriftelijk antwoord de timing voor alle pilootregio's opgenomen. Ik zal dit aan het commissiesecretariaat bezorgen.

Het spreekt voor zich dat we waar mogelijk rekening houden met de adviezen van de gemeentebesturen. Dat is het verschil tussen de manier waarop we nu werken en de eerste fase, die bijna gedicteerd werd vanuit een bepaalde administratie en tot heel wat frustratie op het terrein heeft geleid. We proberen, in consensus, met alle betrokkenen samen te werken. Van sommige

lokale besturen en partners krijg ik nu het verwijt dat het te snel gaat, en dat ze moeite hebben het tempo te volgen.

De minister-president en ikzelf hebben het engagement opgenomen om er onverkort mee voort te gaan. Het is de vraag hoe we dat praktisch aanpakken op het moment dat we een visie hebben.

Mijnheer Verfaillie, u hebt terecht gesteld dat twee derde van het in de gewestplannen aangeduide agrarische gebied niet ter discussie staat. We zoeken naar een systeem van herbevestiging, zowel voor de 750.000 hectare agrarisch gebied, als voor de afspraken over 38.000 hectare natuurgebied en 10.000 hectare bosgebied. Hiervoor moeten we vanzelfsprekend wel RUP's maken, maar het is de afspraak dat het gelijktijdig zal gebeuren.

Ik heb aan de Vlaamse Regering een voorstel gedaan over de manier waarop we dat vertalen in beslissingen van de Vlaamse Regering. Er lagen vier scenario's voor. Ik heb voorgesteld om één van die scenario's te volgen. Het is de afspraak dat de Vlaamse Regering op 3 juni 2005 zich hierover uitspreekt, zodat duidelijk wordt op welke manier we tot besluitvorming komen en een planingsproces afronden.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, het was zeer nuttig om de stand van zaken te vernemen. Ik ben blij dat u verwijst naar het regeerakkoord, waarin de nadruk wordt gelegd op de uitvoering van het eerste ruimtelijk structuurplan. Zoals ik in mijn inleiding heb gezegd, en zoals u hebt verwerkt in uw antwoord, wordt dit standpunt door velen ondersteund, zowel door het middenveld als de deskundigen. Zij komen tot de conclusie dat de principes van het eerste Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen overeind blijven, zowel op korte als op middellange termijn.

Mijnheer de minister, u zegt dat we vooral focussen op de structuurplannen, maar dat het ruimtelijk structuurplan veel ruimer is. Ik ben het met u eens, maar dat is een reden te meer om goed na te denken over specifieke instrumenten voor de evaluatie. We moeten ons ook dan niet enkel baseren op de structuurplannen. We hebben een mooi overzicht gekregen, maar ik vind het jammer dat

Schauvliege

de stand van zaken in de procedure niet vermeld staat.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw Schauvliege, het is mijn gewoonte om in elke beleidsbrief de stand van zaken per project weer te geven. In de beleidsbrief die ik in september 2005 zal indienen, zal de volledige stand van zaken en de timing tot 2007 staan. Ik heb enkel een idee willen geven van het aantal processen dat vandaag loopt. Ik vermeld één punt: de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen. Dat is een gigantisch proces. Ook de afbakening van de stedelijke gebieden Brugge en Sint-Niklaas is bijna klaar, en voor Oostende zijn we ver gevorderd. Ik denk dat we in de loop van dit jaar eindelijk een aantal dossiers kunnen afronden.

Ik heb altijd gezegd dat mijn opvolger er goed voor staat. Ik had niet voorzien mezelf op te volgen.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, ik blijf wel op mijn honger zitten over de vragen over de evaluatie. Hoe zult u dat aanpakken?

Minister Dirk Van Mechelen: Er is een voorbereidende nota gemaakt door de administratie, en ook mijn kabinet is er zeer intensief mee bezig. Deze twee teksten zijn versmolten tot één nota. Ik heb de nota deze morgen aan de directeur-generaal gegeven.

Het is de bedoeling dat de administratie Ruimtelijke Planning (ARP), mijn partner voor dit werk, de kans krijgt zich grondig uit te spreken over deze nota. ARP moet zeggen of dit de goede aanpak is, zodat we akkoord gaan over de methodologie, de aanpak, de timing en de invalshoeken.

Als RSV 2020 een bijkomende component moet hebben, is het dat we Vlaanderen ruimtelijk moeten bekijken binnen Noord-West-Europa, als gevolg van de ministerraad in Rotterdam. Als we luchtkarten en ruimtefoto's van de fameuze vijfhoek bekijken, kunnen we bijna de vergelijking maken met grootstedelijke gebieden in Amerika. De toegevoegde waarde in RSV 2020 is dat we Vlaanderen bekijken in een Europese dimensie, plus een aantal bijstellingen die door alle sectoren gevraagd worden.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, ik ben blij dat u hebt gesproken over een verfijning en niet over een volledige herziening. Het is belangrijk dat we kunnen focussen op de grote principes die overeind blijven. Ik denk dat iedereen het ermee eens is dat er bijstellingen nodig zijn. Ik ben ervan overtuigd dat er geen draagvlak bestaat voor grondige wijzigingen.

Minister Dirk van Mechelen: Dat heb ik trouwens nooit aangekondigd. Bij de bespreking van de beleidsnota hebben we zeer duidelijk gezegd dat we dit zullen uitvoeren, en als het aan mij ligt, ook versneld. We moeten echter roeien met de riemen die we hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de problematiek van de nachtwinkels

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van den Heuvel tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de problematiek van de nachtwinkels.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, er is enkele maanden geleden al een vraag gesteld over de nachtwinkels. Sindsdien zijn we een aantal maanden verder en zijn er verschillende initiatieven genomen in enkele van de best bestuurde gemeenten van het land, zoals de stad Hasselt en de stad Bilzen, toevallig twee gemeenten in de wellicht binnenkort best bestuurde provincie van Vlaanderen.

Nachtwinkels vormen een probleem. Soms is het zeer nuttig een nachtwinkel in de buurt te hebben maar spijtig genoeg is er af en toe ook een nadeel aan verbonden, namelijk door de overlast voor de buurtbewoners. U hebt gezegd dat de gemeenten die problemen kunnen oplossen via een gemeentelijke verordening door organisatie en ordening in te brengen bij de inplanting van de nachtwin-

Van den Heuvel

kels. Hasselt en Bilzen hebben wat dat betreft initiatieven genomen en gemeentelijke verordeningen opgesteld die zijn goedgekeurd door de bestendige deputatie. Die verordeningen zijn zeer gedetailleerd. Ze hebben als effect dat niet alleen een verandering van hoofdcategorie tot een stedenbouwkundige vergunning leidt, maar ook veranderingen van subcategorieën. Wanneer men van winkel naar horeca gaat, moet men dat aanvragen via een stedenbouwkundige vergunning. Daarbij komt nog een artikel dat een verplichting tot stedenbouwkundige vergunning voor afwijkingen van openingsuren mogelijk kan maken.

In de provincie Antwerpen en de stad Antwerpen zijn initiatieven onderweg, alsook in de gemeente Puurs. Daar heeft het bestuur een bezoek gebracht aan de gemachtigde ambtenaar van de provincie en de verordening van Hasselt en Bilzen als voorbeeld meegenomen. De gemachtigd ambtenaar van Antwerpen vond dat veel te gedetailleerd en vergeleek het met een kanon om op een mug te schieten. Ik kan de man trouwens volgen. Als we als alternatief voor meer orde te brengen in de inplanting van nachtwinkels een dergelijke gedetailleerde verordening moeten opstellen waarbij de hele panoplie wordt opengetrokken en bij elke wijziging van deelcategorie een stedenbouwkundige vergunning moet worden aangevraagd, gooien we het kind met het badwater weg.

In Limburg hoorden we bij navraag de opmerking dat het gevaarlijk is om in een gemeentelijke verordening specifieke doelcategorieën af te bakken omwille van het gelijkheidsbeginsel en allerlei andere grotere principes. Dat was het argument om het zo gedetailleerd en zo algemeen mogelijk te maken.

Mijnheer de minister, wat vindt u van de aanpak om meer ordening te brengen in de inplanting van nachtwinkels in Vlaanderen? Kunt u ermee akkoord gaan om een meer homogene aanpak na te streven? Hoe denkt u dat te kunnen doen? Ik denk dat het opportuun is dat niet alleen gemeentebesturen maar ook de gemachtigde ambtenaren en de bestendige deputaties een kader krijgen, waarbinnen de gemeentelijke verordeningen de goedkeuring van de Vlaamse Regering kunnen krijgen.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, de problematiek van de nachtwinkels hebben we al uitvoerig besproken op 17 november 2004 naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heer Van Nieuwkerke. Ik herhaal wat ik toen heb gesteld. Inzake het omvormen van een winkel naar een nachtwinkel geldt geen vergunningsplicht in toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 april 2000. Dit is logisch aangezien het niet over een ruimtelijk-stedenbouwkundig probleem gaat maar om het bestrijden van openbare dronkenschap, overlast en andere herrie die nachtwinkels soms veroorzaken. Hier moet niet de regelgeving ruimtelijke ordening beschouwd worden als het geschikte middel om die problemen te bestrijden. Dit kan eventueel door politie-verordeningen en dergelijke.

Het staat de gemeenten evenwel vrij om daarover een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening uit te vaardigen. Ik verwijs naar artikel 99, paragraaf 3 van het decreet van 18 mei 1999. Indien de VVSG bereid is daarover een model uit te werken, wat ik de meest logische gang van zaken vind, ben ik bereid om mijn diensten de opdracht te geven terzake hun volle medewerking te verlenen. Toch blijf ik de vraag stellen of een stedenbouwkundige verordening het juiste middel is om het doel te bereiken, namelijk overlast te bestrijden, tenzij de verordening de bedoeling heeft om nachtwinkels onmogelijk te maken.

Deze winkels komen in woongebieden, waar het bestemmingsvoorschrift zelf een vrij ruime multifunctionaliteit toelaat, waarbij bepaalde functies complementair blijven aan het wonen, zonder dat daar veel problemen mogen of kunnen uit voortvloeien.

Het RSV pleit voor een verweving van functies. Ik begrijp beter dan wie ook dat dit geen afbreuk doet aan het feit dat er een overlastproblematiek bestaat die inherent is aan nachtwinkels. Er moet op een of andere manier een regelgeving mogelijk zijn. De vraag rijst wat dan wél het juiste middel is om de overlast te bestrijden.

Een mogelijkheid is, zoals u zelf hebt gesuggered, dit te doen via een stedenbouwkundige

Van Mechelen

verordening. Indien we tot een onderlinge afstemming willen komen is de VVSG meestal een goed trekkende instantie om tot een soort modelverordening te komen. In de praktijk is ook Antwerpen bezig met een dergelijke stedenbouwkundige verordening. Ik heb geïnformeerd hoever ze staan. Men verwees me vriendelijk naar de stedenbouwkundige verordening van de stad Hasselt, waarvan ik thans verneem dat Antwerpen deze letterlijk zou overnemen. Het lijkt me niet slecht om de stedenbouwkundige verordening van Hasselt over te maken aan de VVSG om te gebruiken als basis voor een model. Dan is het aan de VVSG en de gemeentebesturen – want hier praten we over subsidiariteit – om dit te bekijken. Ik ben de mening toegedaan dat een stedenbouwkundige verordening in een stad niet hetzelfde is als een in het landelijk gebied. Dat kan dus als model worden gebruikt voor stedelijke gebieden en moet worden verfijnd en aangepast aan meer landelijke omgevingen.

U hebt de vraag gesteld naar de procedure tot goedkeuring van dergelijke verordeningen. U weet dat gewestelijke verordeningen worden opgemaakt en goedgekeurd door het Vlaamse Gewest, in casu door de Vlaamse Regering; provinciale verordeningen worden opgemaakt door de bestendige deputaties, vastgesteld door de provincieraad en goedgekeurd door de Vlaamse Regering; gemeentelijke verordeningen worden opgemaakt door de colleges van burgemeester en schepenen, vastgesteld door de gemeenteraad en goedgekeurd door de bestendige deputaties. Hier wordt de logica van de subsidiariteit gevolgd.

Wat betreft het goedkeuringstoezicht van de bestendige deputaties op gemeentelijke verordeningen heb ik tot op heden nog geen enkel signaal opgevangen dat er iets fout zou lopen. Mocht dit zo zijn, kan er toezicht gebeuren via de geëigende kanalen.

Ik ben voorstander van de autonomie van de gemeenten. De gemeenten hebben wat dit betreft het recht om initiatief te nemen en ik ben graag bereid om een hand uit te steken. Met het model van Hasselt hebben we al een eerste aanzet. Ik maak dit over aan de VVSG met de vraag of ze het initiatief wil verderzetten.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Het model van Hasselt zal aanleiding geven tot een karrenvracht aan nieuwe stedenbouwkundige verordeningen. Bij omschakelen van een gewone winkel naar een horecazaak of omgekeerd, bij elke deelcategoriewijziging in de hoofdcategorie 5, zal een stedenbouwkundige verordening moeten worden gevraagd. In de vereenvoudiging van overheidsreglementering kan dit wel tellen in de verkeerde richting.

Minister Dirk Van Mechelen: Daarom neem ik geen gewestelijk initiatief en laat ik de vrijheid aan steden en gemeenten om al of niet een initiatief te nemen.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik denk dat er tussenoplossingen bestaan, die misschien wat in strijd zijn met algemene principes, zoals het gelijkheidsbeginsel, maar die scherper de doelgroep afbakenen.

Minister Dirk Van Mechelen: Het decreet op de ruimtelijke ordening dient niet om overlast te bestrijden. Er wordt oneigenlijk gebruik gemaakt van het decreet. Daar wil ik me niet toe lenen. Ik verbied echter geen stad of gemeente om in bepaalde situaties via een stedenbouwkundige verordening een doel te bereiken via het decreet ruimtelijke ordening, dat er eigenlijk niets mee te maken heeft.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de inhoud, de voorwaarden en de communicatie met de burger in het openbaar onderzoek over gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de inhoud, de voor-

Voorzitter

waarden en de communicatie met de burger in het openbaar onderzoek over gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in verschillende gemeenten in Vlaanderen is men allicht volop bezig met de voorbereiding van ruimtelijke uitvoeringsplannen in het kader van de gemeentelijke structuurplannen. Daaraan is het openbaar onderzoek gekoppeld. Ik stel hierover een vraag omdat de volgende jaren veel RUP's zullen worden opgesteld in de gemeenten. Dan is het belangrijk dat de gemeenten weten wat van hen wordt verwacht.

Het decreet op de ruimtelijke ordening onderwerpt het college van burgemeester en schepenen bij een ontwerp van een RUP aan een openbaar onderzoek dat binnen 30 dagen, na de voorlopige vaststelling door de gemeenteraad, wordt aangekondigd door aanplakking in de gemeente, een bericht in het Belgisch Staatsblad en in ten minste drie dagbladen die in de provincie worden verspreid. Deze aankondiging moet minstens vermelden waar het ontwerp ter inzage ligt, de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek en het adres waarop de aan de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening (Gecoro) gerichte adviezen, opmerkingen en bezwaren dienen toe te komen of kunnen worden afgegeven.

Ik ben niet naar de stukken gaan kijken van de voorbereiding van het decreet op de ruimtelijke ordening. Ik ga er wel van uit dat het openbaar onderzoek destijds is ingeschreven omdat het een toepassing is van het decreet betreffende openbaarheid van bestuur. De bedoeling zou geweest zijn een grotere transparantie te bekomen en de inwoners inspraak te geven. Een RUP moet gedragen zijn door de gemeenschap. De gemeente heeft er alle belang bij om zo veel mogelijk de inbreng van haar inwoners te kennen.

Dit is echter niet altijd het geval. Ten eerste wordt er vaak van uitgegaan dat iedereen op de hoogte is van het openbaar onderzoek. Dat wordt in veel gevallen gepubliceerd in een lokaal informatieblad, maar wordt elke inwoner geacht om het informatieblad te lezen? Er wordt zo ook gezegd dat elke Belg

geacht is om de wet te kennen, maar zelfs als lid van de wetgevende macht lukt het me niet om het hele Staatsblad te bekijken. Kan aan de mensen worden verweten dat ze het lokaal informatieblad maar hadden moeten lezen?

Een tweede probleem situeert zich volgens mij bij de toepassing van het informatierecht. In het decreet op openbaarheid van bestuur, dat we vorig jaar hebben goedgekeurd, staat dat de administratieve overheid verplicht is om aan ieder natuurlijk persoon of rechtspersoon die erom verzoekt, de gewenste bestuursdocumenten openbaar te maken door er inzage in te verlenen, er uitleg over te verschaffen, er een afschrift van te overhandigen of er een exemplaar van uit te lenen. In de praktijk komt het er vaak op neer dat men het ontwerp kan inkijken op het gemeentehuis en dat er geen toelating wordt gegeven om kopieën te maken, ondanks de verplichting in het decreet op de openbaarheid van bestuur. Zijn de gemeenten dan niet gehouden aan dat decreet bij de toepassing van het openbaar onderzoek in het licht van de RUP's?

Ten derde vraag ik me af onder welke vorm de informatie kenbaar moet worden gemaakt door de gemeenten. Ik heb daarover geen antwoord gevonden in het decreet zelf, maar misschien moet ik zoeken in een omzendbrief. Op welke manier kan de informatie kenbaar worden gemaakt? GIS Vlaanderen is een knap voorbeeld van hoe via het internet gegevens kunnen worden opgevraagd. Het is niet meer dan logisch dat in het licht van een openbaar onderzoek de gemeenten dergelijke zaken ook op hun website zetten. Heel veel gemeenten beschikken over een website, maar blijkbaar is dit voor sommige gemeenten nog te hoog gegrepen. Het argument dat documenten niet kunnen worden meegegeven, gaat niet op. In 2005 is niets zo makkelijk als een cd-rom meegeven. Als de gegevens in een PDF-file staan, zijn ze ook beveiligd.

Het decreet op de ruimtelijke ordening geeft niet meteen een antwoord op mijn vragen. Kan het decreet op de openbaarheid van bestuur een voldoende basis bieden?

Mijnheer de minister, ik heb een aantal vragen opgesteld die ook als leidraad kunnen dienen voor de vele gemeenten die nog niet in deze fase zitten, maar de komende jaren wellicht wel. Wat is de betekenis van een openbaar onderzoek binnen het

Heeren

kader van de organisatie van de ruimtelijke ordening? Hoe moet dit concreet ingevuld worden?

Moet het decreet van openbaarheid van bestuur bij de toepassing van een openbaar onderzoek gevolgd worden waardoor alle informatie schriftelijk ter beschikking gesteld wordt van eenieder die erom vraagt?

Wat moet het plan van ontwerp omvatten?

Kan het dat tijdens het openbaar onderzoek de plannen door de gemeente gewijzigd worden? Volgens mij kan dat niet, maar ik heb vernomen dat het gebeurt.

Ziet u mogelijkheden om meer waarborgen in te bouwen in de procedure van het openbaar onderzoek opdat de burgers kunnen rekenen op een respectvolle behandeling? Als we de verzuring wensen tegen te gaan, is het belangrijk om de mensen te betrekken bij zo'n belangrijk proces. Vaak worden bestemmingen gewijzigd en dan moeten de burgers de informatie kunnen krijgen waar ze recht op hebben.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Heeren, u hebt in de vraagstelling de betekenis van het openbaar onderzoek heel correct weergegeven. Het is inderdaad de bedoeling om een maatschappelijk draagvlak te creëren bij de bevolking. Dat kan alleen als aan de bevolking inspraakmogelijkheden worden gegeven.

Opmerkingen, adviezen en bezwaren die tijdens het openbaar onderzoek worden ingediend, moeten een passend antwoord krijgen in het advies van de bevoegde adviescommissie – en bij gemeentelijke plannen is de bevoegde adviescommissie de Gecoro – of ter gelegenheid van de definitieve vaststelling.

Er zijn daarbij twee mogelijkheden: ofwel wordt het plan aangepast aan de opmerkingen, ofwel worden de opmerkingen gemotiveerd weerlegd. Gebeurt dat niet, dan is het motiveringsbeginsel geschonden, wat het plan onwettig maakt. Daarover bestaat ondertussen voldoende rechtspraak van de Raad van State.

Een openbaar onderzoek organiseren is dus geenszins vrijblijvend. De concrete organisatie van het openbaar onderzoek staat beschreven in het decreet. Wat het decreet vermeldt, zijn minimumeisen. U vermeldde zelf al dat bijvoorbeeld de aankondiging van het openbaar onderzoek vaak ook in het gemeentelijke informatieblad wordt opgenomen, hoewel dat geen decretale verplichting is. Een aankondiging op de webstek is eveneens courant. We doen dat op gewestelijk niveau trouwens ook voor de gewestelijke RUP's. U kunt ze terugvinden op de site www.ruimtelijke-ordening.be. Een aantal gemeenten gaan nog een stuk verder: ze schrijven elke eigenaar of bewoner in het plangebied aan nog vóór de voorlopige vaststelling of ze organiseren een informatie- en inspraakvergadering. Het informeren en consulteren gebeurt meer dan ooit. Ik ben vragende partij dat gemeentebesturen maximaal gebruik maken van gemeentelijke websites om de procedures en plannen kenbaar te maken.

Het decreet over de openbaarheid van bestuur valt onder de voogdij van minister Bourgeois. Ik zal dus heel behoedzaam antwoorden op uw vraag over de toepassing van een openbaar onderzoek waardoor alle informatie schriftelijk ter beschikking gesteld wordt van eenieder die erom vraagt. Het decreet is volgens mij onverkort van toepassing, ook inzake deze bestuursdaden. Het lijkt me dus correct te stellen dat als burgers afschriften van ontwerpplannen vragen, ze die ook moeten krijgen. Daarnaast lijkt het me billijk dat een openbaar bestuur daarvoor, bijvoorbeeld via een retributiereglement, een beperkte vergoeding kan vragen. U merkte terecht op dat er vandaag de dag met de moderne technologie allerhande manieren zijn om de informatie snel ter beschikking te stellen.

Het toezicht op het naleven valt onder de voogdij van de provinciegouverneurs en in tweede instantie bij de minister bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden. Het lijkt me een kwestie van goed bestuur dat een burger die betrokken is bij een bepaald plangebied de mogelijkheid moet hebben om de documenten op te vragen bij het gemeentebestuur.

Artikel 38 van het decreet ruimtelijke ordening stelt dat een RUP de volgende zaken moet omvatten: een grafisch plan, de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften, een weergave van

Van Mechelen

de feitelijke en juridische toestand, de relatie met het ruimtelijk structuurplan of de ruimtelijke structuurplannen waarvan het een uitvoering is, in voorkomend geval een zo mogelijk limitatieve opgave van de voorschriften die strijdig zijn met het ruimtelijk uitvoeringsplan, en in voorkomend geval een ruimtelijk veiligheidsrapport of een planmilieueffectenrapport of de passende beoordeling.

– *De heer Frans Wymeersch treedt als voorzitter op*

Het spreekt vanzelf dat deze decretale norm over de inhoud van een RUP zowel van toepassing is bij de voorlopige vaststelling van een plan als bij de definitieve vaststelling ervan. Bijgevolg moet het plan in al die onderdelen ook het voorwerp uitmaken van een openbaar onderzoek. Ontbreekt een van deze elementen, dan is de gevoerde procedure ongeldig en moet worden herbegonnen.

De plannen wijzigen tijdens een openbaar onderzoek kan uiteraard niet. Wel is het mogelijk dat na een eerste openbaar onderzoek de gemeenteraad het plan bijstelt en het nodig of nuttig acht om een tweede openbaar onderzoek te organiseren. In Schilde is dat onlangs gebeurd inzake BPA's voor weekendzones. Dat is uiteraard geen schending van het decreet. Als de aanpassingen van het plan het gevolg zijn van opmerkingen, bezwaren en adviezen, dan is een tweede openbaar onderzoek *stricto sensu* niet vereist.

Het decreet is expliciet voor wat bijvoorbeeld de gemeentelijke RUP's betreft. Ik verwijs naar artikel 49, paragraaf 6. Deze decretale bepaling doet evenwel geen afbreuk aan het feit dat het zowel feitelijk als juridisch aangewezen kan zijn om bij het doorvoeren van zeer fundamentele aanpassingen op basis van een eerste openbaar onderzoek, toch een tweede openbaar onderzoek te organiseren.

Tot slot heb ik reeds vermeld dat het decreet ruimtelijke ordening de minimumeisen aangeeft in verband met de aankondiging en organisatie van een openbaar onderzoek. Ik heb het voorbeeld gegeven van initiatieven die veel ruimer zijn. Naast de minimumbepalingen kunnen dus nog andere

bepalingen worden opgenomen. De gemeenten zijn vrij om die in hun informatieblad of in het streekblad te adverteren, of op de website.

Men mag dus veel meer doen, maar dit hoeft niet te worden opgenomen in de regelgeving. Hoe meer vormvereisten we opleggen aan het openbaar onderzoek, hoe groter de kans op latere procedurefouten. Ik geef een voorbeeld. Sommige gemeenten schrijven de eigenaars binnen het plangebied aan. Indien dit aspect verplicht zou worden via regelgeving, en een van die eigenaars is niet de naakte eigenaar, is verhuisd of woont in het buitenland, dan kan deze vormfout aanleiding geven tot de vernietiging van heel de procedure. Ik ben dan ook voorstander om in het decreet minimumvormvereisten op te nemen. Daarnaast moet een zo breed mogelijk overleg mogelijk zijn. Dat is een kwestie van goed bestuur.

Het regeerakkoord draagt als titel 'Vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen'. We moeten dat ook in dit dossier toepassen. We werken hier met het subsidiariteitsbeginsel. De gemeentebesturen zijn goed geplaatst om een goede communicatie te voeren met hun burgers. De meeste gemeenten beschikken immers over eigen gemeentelijke informatieambtenaren die ook inzake openbaar onderzoek meer dan hun job doen.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. U zegt dat er veel gemeenten zijn die beschikken over informatieambtenaren. Zelfs met een informatieambtenaar zal dit antwoord echter een leidraad zijn om beter te informeren.

Mijnheer de minister, weet u hoeveel gemeenten momenteel bezig zijn met het opstellen of het openbaar onderzoek van RUP's? Of is dat nog een zeldzaamheid?

Minister Dirk Van Mechelen: Er zijn momenteel vijf provinciale RUP's. Heel wat provincies zijn bezig met het opmaken van PRUP's. Zo is de provincie Antwerpen bezig met bedrijventerreinen. We hebben ook een afspraak gemaakt met de provincies over de inplanting van waterzuiveringsinstallaties van Aquafin. De provincies stellen daar PRUP's voor op.

Van Mechelen

Op gemeentelijk niveau zijn er momenteel 50 gemeenten die beschikken over een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Op basis daarvan kunnen de gemeenten gemeentelijke RUP's opstellen die moeten worden goedgekeurd door de provincie, en niet langer door mezelf. Wij geven wel advies tijdens de procedure, dat min of meer als bindend of richtinggevend wordt beschouwd. Ik onderteken wekelijks dergelijke adviezen. We zitten dan ook in een stroomversnelling.

Nogal wat gemeenten die vandaag beschikken over een ruimtelijk structuurplan beseffen wat de dynamiek is van een dergelijk uitvoeringsplan, dat niet gebiedsdekkend moet zijn, waardoor men veel sneller en efficiënter maatregelen kan doorvoeren op het eigen grondgebied. Dit is op kruissnelheid aan het komen. Vooral in 2005 verwacht ik terzake een echte dijkbreuk van tal van planningsprocessen. Misschien zou het goed zijn een informatieve brief te sturen aan de gemeentebesturen met daarin een aantal mogelijkheden, technieken en minimale vormvereisten voor een openbaar onderzoek. Op die wijze zouden we de gemeenten wat vooruithelpen bij het doen wat ze zouden moeten doen.

Mevrouw Veerle Heeren: Geeft u dat advies vóór de goedkeuring door de gemeenteraad?

Minister Dirk van Mechelen: Ja.

Mevrouw Veerle Heeren: Zijn dat die adviezen van de afdelingen Land en Water van de Vlaamse Gemeenschap, of gaat het over ruimtelijke ordening, dus over AROHM?

Minister Dirk van Mechelen: Bij ons advies kijken we of dat gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplan overeenstemt met het RSV, dus of er geen anomalie is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de lokalisatiemogelijkheden van land- en tuinbouwafzetcoöperatieven

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de lokalisatiemogelijkheden van land- en tuinbouwafzetcoöperatieven.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, in de beleidsnota Landbouw gaat de minister van Landbouw uit van vier toekomstgerichte sleutelbegrippen: kwaliteit, innovatie, samenwerking en verjonging. Hij legt heel sterk de nadruk op samenwerking, daar samenwerking, in welke vorm dan ook, het antwoord is op de vele uitdagingen waarmee de sector zal worden geconfronteerd in een meer concurrentiële omgeving.

Een van de samenwerkingsvormen die al lang hun belang en waarde hebben bewezen, is de afzetcoöperatieve voor land- en tuinbouwproducten, de zogenaamde veilingen. Deze coöperaties zijn duidelijk en rechtstreeks verbonden met het land- en tuinbouwondernemen. Ze kunnen worden beschouwd als een para-agrarische activiteit, die het sluitstuk vormt van de agrarische activiteit, namelijk het commercialiseren van de geproduceerde goederen.

Graag had ik van u vernomen of land- en tuinbouwafzetcoöperaties, gelet op hun para-agrarische activiteit, zich in landbouwgebied kunnen vestigen of hervestigen. Indien dit niet mogelijk is, waar kunnen ze zich dan wel vestigen? Welke visie hebt u op deze ruimtelijke problemen, in het kader van de verbrede doelstellingen van de land- en tuinbouw?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, eerst wil ik even overlopen wat het RSV terzake stelt. Ondanks het feit dat de notie van verbrede landbouw ten tijde van de opmaak van het

Van Mechelen

RSV nog geen gemeengoed was, biedt het RSV een aantal bouwstenen, een algemeen beleidskader aan voor aan de landbouw gerelateerde bedrijven. Er wordt terzake een onderscheid gemaakt tussen agrarische bedrijven, lokale toeleverende en verwerkende bedrijven, regionale toeleverende en verwerkende bedrijven, kleinhandel- en dienstverleningsbedrijven en toeristisch-recreatieve infrastructuur in het buitengebied. Dat zijn de vijf toetsstenen in het RSV in dit dossier.

Voor deze vraag zijn de eerste drie voornoemde categorieën van belang. Op het agrarisch bedrijf kan er vanzelfsprekend een beperkte toeleverende of verwerkende activiteit voorkomen, op voorwaarde dat de relatie met de landbouwactiviteit op het bedrijf substantieel is voor het voortbestaan van de toeleverende of verwerkende activiteit. Dat is een vrij strenge definitie. De lokale toeleverende en verwerkende bedrijven die gericht zijn op meerdere landbouwbedrijven uit de eigen omgeving, horen thuis op lokale bedrijventerreinen. De regionale toeleverende en verwerkende bedrijven die gericht zijn op toelevering aan of afzet van landbouwproducten uit een hele regio, horen thuis op regionale bedrijventerreinen, bedrijventerreinen voor agro-industrie en bedrijventerreinen voor historisch gegroeide bedrijven.

Hoewel veilingen niet zijn opgenomen bij de voorbeelden in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, lijkt het mij evident dat, in toepassing van voormelde procedure, dergelijke land- en tuinbouwcoöperatieven veelal zullen ressorteren onder de categorie regionale toeleverende en verwerkende bedrijven. Dat impliceert dat dit soort activiteiten thuishoren op regionale bedrijventerreinen zoals gedefinieerd in het RSV.

Aangezien het RSV geen directe doorwerking heeft op het vergunningenbeleid, is het vervolgens van primordiaal belang na te gaan wat bindend en verordenend wordt gestipuleerd in de vigerende gewestplanvoorschriften. Met betrekking tot agrarische gebieden moet ik verwijzen naar het KB van 28 december 1972. Artikel 11 betreft de inrichting en toepassing van gewestplannen, waarbij ook de functies van landbouwbedrijven en para-agrarische ondernemingen worden gestipuleerd.

De vraag rijst of een veiling al dan niet een para-agrarisch bedrijf is. Noch in artikel 11, noch in enige andere bepaling van het KB van 28 december 1972 wordt het begrip para-agrarisch bedrijf gedefinieerd. We vallen dus terug op de rechtspraak van de Raad van State. Ik verwijs andermaal naar het arrest-Lesage, met nummer 56.419, dat bij ontstentenis van een nadere omschrijving de term para-agrarisch bedrijf in zijn spraakgebruikelijke betekenis definieert: para-agrarische bedrijven zijn bedrijven waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en erop afgestemd is.

We kunnen hier ongetwijfeld lang over discussiëren. Mij lijkt het overslagaspect door te wegen, waardoor we in feite veeleer te maken hebben met een distributieactiviteit. Een analoge discussie zouden we kunnen voeren over agro-industriële bedrijven, waarbij agrarische producten quasi industrieel worden verwerkt.

Zelfs indien we de betwistbare stelling zouden huldigen dat een veiling onder de term para-agrarisch zou kunnen ressorteren, moet de vergunningverlenende overheid naar aanleiding van een vergunningsaanvraag vooral de ruimtelijke inpasbaarheid bewaken. Dat heeft als consequentie dat deze inrichtingen veelal moeten worden verwezen naar industriegebieden. Omwille van de oppervlakte van de gebouwen en de aard van de activiteiten kan het vestigen van dergelijke inrichtingen in agrarisch gebied, vanuit oogpunt van goede ruimtelijke ordening, bezwaarlijk als wenselijk worden beschouwd.

Mijnheer De Meyer, naar aanleiding van uw vraag heb ik mijn administratie gevraagd om de proef op de som te nemen, en de bestemmingsgebieden van een aantal bestaande land- en tuinbouwveilingen na te gaan, om te kijken wat in de praktijk gebeurt en mijn redenering klopt.

De praktijk onderschrijft ons standpunt. Brava CV in Zellik ligt in industriegebied, de Belgische Fruitveiling in Sint-Truiden in KMO-zone, de Limburgse Tuinbouwveiling in industriegebied, de REO Veiling in Roeselare in industriegebied, de Veiling Borgloon in KMO-zone, de Veiling Haspengouw in industriegebied, de Veiling Hoogstraten in KMO-zone en de Vennootschap Mechelse Veilingen in Sint-Katelijne-Waver ligt ook in industriegebied.

Van Mechelen

Het is duidelijk dat de factor distributie de doorslag geeft, waardoor dit soort activiteiten wordt doorverwezen naar industriegebieden, wat natuurlijk ook te maken heeft met de grootschalige activiteiten en de op te richten gebouwencomplexen.

Ik ben veeleer van mening dat we veilingen niet moeten beschouwen als een para-agrarische activiteit, maar als grootschalige distributie, die zich meestal moet centraliseren op KMO-zones of regionale industriegebieden.

Als er een ruimtebehoefte is, is het raadzaam een planologisch initiatief te nemen in plaats van dit te regelen via het vergunningenbeleid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.57 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

